

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
ZAKŁAD METODYKI SZKOLENIA TAKTYCZNO-OPERACYJNEGO

~~Do użytku służbowego~~

Egz. nr ... 2

ppik dr Józef HALIK

SPRAWOZDANIE

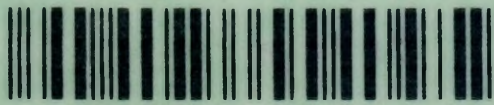
Z BADANIA OPINII DOWÓDCÓW ODDZIAŁÓW
/ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH/ POW, ŚOW, WOW I KOW
W ZAKRESIE STANU PRZYGOTOWANIA METODYCZNEGO
ABSOLWENTÓW WKDO DO DZIAŁALNOŚCI SŁUŻBOWEJ
W JEDNOSTKACH WOJSKOWYCH

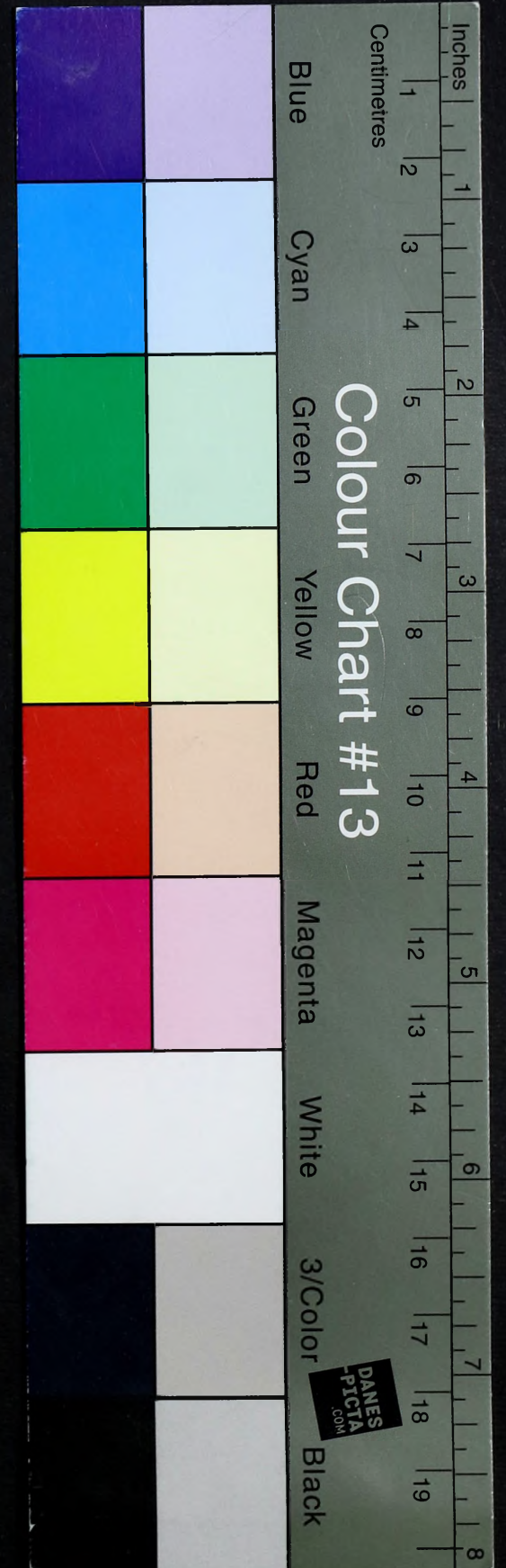
62688

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

S/3449

05-003449-002-0

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
ZAKŁAD METODYKI SZKOLENIA TAKTYCZNO-OPERACYJNEGO

~~Dotyczy służbowego~~

Egz. nr. 2

ppłk dr Józef HALIK

SPRAWOZDANIE

Z BADANIA OPINII DOWÓDCÓW ODDZIAŁÓW
(ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH) POW, ŚOW, WOW, I KOW
W ZAKRESIE STANU PRZYGOTOWANIA METODYCZNEGO
ABSOLWENTÓW WKDO DO DZIAŁALNOŚCI SŁUŻBOWEJ
W JEDNOSTKACH WOJSKOWYCH

SPRAWOZDANIE
Z BADANIA OPINII PRZEPROWADZONEGO Z DOWÓDCAMI ODDZIA-
ŁÓW (ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH) POW, ŚÓW, WOW, i KOW
W DNIU 25-29.11.1996r.

I. CEL BADAŃ:

Zebranie opinii dotyczących stanu przygotowania metodycznego absolwentów WKDO do działalności służbowej w jednostkach wojskowych.

II. METODA BADAŃ:

Badanie opinii przy pomocy kwestionariusza - „PEDAGOGIKA-2” dla dowódców oddziałów (związków taktycznych).

III. ZAKRES BADAŃ:

Badaniami objęto 16 dowódców jednostek wojskowych - przełożonych absolwentów WKDO profilu ogólnowojskowego i specjalistycznego. Ważnych kwestionariuszy otrzymano 14 (77,7%). W kwestionariuszu dowódcy jednostek wojskowych odpowiadali na pytania skategoryzowane oraz otwarte, w których mogli swobodnie przedstawić swoje poglądy, wnioski i opinie dotyczące stanu przygotowania absolwentów do działalności szkoleniowo-metodycznej na zajmowanych stanowiskach.

IV. PROBLEMY BADAWCZE:

Głównym problemem badań jaki sformułowano jest następujące pytanie: *„W jaki sposób oraz w jakim zakresie usprawnić proces kształcenia metodycznego słuchaczy WKDO, aby zapewnić lepsze przygotowanie absolwentów do wykonywania zadań służbowych związanych z prowadzeniem, a także kierowaniem działalnością metodyczną?”*.

Szczegółowe problemy badawcze również w postaci pytań przedstawiono w kwestionariuszu „PEDAGOGIKA-2” dla dowódców związków taktycznych i oddziałów.

V. PRZEBIEG BADAŃ:

Do przeprowadzenia badań opracowano kwestionariusz, w którym określono cel i zakres badań oraz sformułowano 8 pytań (problemów) dla dowódców jednostek wojskowych - przełożonych absolwentów WKDO.

Badania przeprowadzono z uczestnikami Kursu Przeszkolenia Specjalistycznego - dowódców oddziałów w AON.

Kwestionariusz miał charakter anonimowy. W kwestionariuszu zamieszczono również pytania dotyczące danych respondenta jak również absolwenta WKDO, który był oceniany.

Przed wypełnieniem kwestionariusza prowadzący badania wyjaśnił wszelkie wątpliwości dotyczące pytań jak i też sposobu odpowiedzi na nie.

VI. WYNIKI BADAŃ:

Przedstawione zostały w formie tabelarycznej. Poszczególne tabele zawierają liczbowe i procentowe zestawienie odpowiedzi dowódców jednostek wojskowych na zawarte w kwestionariuszu pytania (problemy). Oddzielnie w stosunku do absolwentów WKDO o profilu ogólnowojskowym i specjalistycznym. W tabelach ujęto również opinie, wnioski oraz propozycje respondentów, które uzupełniają i wzbogacają ich odpowiedzi.

Ponadto w sprawozdaniu zamieszczono również w formie opisowej wnioski końcowe, które stanowią syntezę opinii, spostrzeżeń, wniosków badanych respondentów.

I. DANE RESPONDENA /ZESTAWIENIE LICZBOWE I PROCENTOWE/

STANOWISKO SŁUŻBOWE	STOPIEŃ WOJSKOWY				STAŻ SŁYŻBY WOJSKOWEJ				
	plk	ppłk	mjr	kpt.	do 10l	od 11-15l	od 16-20l	od 21-30l	powy- żej 30l
DOWÓDCA PUŁKU /BRYGADY/.	—	2	—	—	—	—	1	1	—
SZEF SZTABU PUŁKU /BRYGADY/.	—	4	2	—	—	—	5	1	—
SZEF SZKOLENIA PUŁKU /BRYGADY/	—	2	—	—	—	—	1	1	—
ZASTĘPCA DOWÓDCY PUŁKU	—	—	1	1	—	1	1	—	—
STARSZY INSPEKTOR LOTN.	—	2	—	—	—	—	—	2	—
RAZEM:	—	10/71,4	3/21,4	1/7,2	—	1/7,2	8/57,1	5/35,7	—

II. DANE ABSOLWENTA /ZESTAWIENIE LICZBOWE I PROCENTOWE/

STANOWISKO SŁUŻBOWE	PROFIL WKDO		TERMIN UKOŃCZE- NIA			STAŻ NA STANOWSKU			
	OGÓLNO- WOJSKO- WE	SPECJALI- STYCZNE	LATA 70 - 80	LATA 80 - 90	POWYŻEJ 90 roku	DO 1 roku	OD 1-3 lat	od 4-10 lat	OD 11-20 lat
DOWÓDCA KLUCZA	—	3	—	1	2	2	1	—	—
INSTRUKTOR	—	1	—	—	1	1	—	—	—
DOWÓDCA KOMPANII	3	3	—	3	3	1	5	—	—
SZEF SZTABU BATALIONU	1	—	—	1	—	1	—	—	—
DOWÓDCA BATALIONU	3	—	—	2	1	—	2	1	—
RAZEM:	7/50,0	7/50,0	—	7/50,0	7/50,0	5/35,7	8/57,1	1/7,2	—

III. ODPOWIEDZI NA PYTANIA

Tabela 1

W jakim stopniu WKDO przygotowało absolwenta pod względem metodycznym do wykonywania obowiązków na zajmowanym stanowisku służbowym?	WKDO				OGÓŁEM	
	Ogólnowojsk.		Specjalist.		L	%
	L ^{1/}	%	L	%		
a) bardzo dobrze;	1	7,2	—	—	1	7,2
b) dobrze;	6	42,8	5	35,7	11	78,5
c) dostatecznie;	—	—	2	14,3	2	14,3
c) niedostatecznie	—	—	—	—	—	—

1/ L - symbol, który we wszystkich tabelach oznacza ilość odpowiedzi.

Tabela 2

W jakim stopniu kształcenie na WKDO przygotowało absolwenta do wykonywania obowiązków na obecnie zajmowanym stanowisku służbowym pod względem znajomości problematyki?	WKDO				OGÓŁEM		
	Ogólnowojsk.		Specjalist.		L	%	
	L	%	L	%			
1	2	3	4	5	6	7	8
A. W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI METODYCZNEJ							
a/ organizowania i prowadzenia działalności metodycznej w pododdziale (oddziale);	5	1	7,2	—	—	1	7,2
	4	5	35,6	5	35,6	10	71,2
	3	1	7,2	—	—	1	7,2
	2	—	—	2	14,4	2	14,4
b/ kierowanie działalnością metodyczną na szczeblu pododdziału;	5	1	7,1	—	—	1	7,1
	4	6	42,9	1	7,1	7	50,0
	3	—	—	4	28,6	4	28,6
	2	—	—	2	14,3	2	14,3
c/ przygotowania i prowadzenia zajęć programowych w roli instruktora (kierownika);	5	—	—	1	7,1	1	7,1
	4	7	50,0	4	28,7	11	78,7
	3	—	—	1	7,1	1	7,1
	2	—	—	1	7,1	1	7,1

1	2	3	4	5	6	7	8
d/ przygotowania i prowadzenia zajęć (ćwiczeń) instruktorsko-metodycznych i instruktażowo-metodycznych, instruktaży do zajęć oraz innych form doskonalenia metodycznego kadry i pododdziałów;	5	—	—	—	—	—	—
	4	5	35,7	2	14,2	7	50,0
	3	2	14,3	4	28,7	6	42,9
	2	—	—	1	7,1	1	7,1
e/ opracowania materiałów szkoleniowych (plany-konspekty); plany przeprowadzenia zajęć i ćwiczeń z poszczególnych przedmiotów szkolenia bojowego, specjalistycznego i ogólnowojskowego;	5	2	14,2	—	—	2	14,2
	4	4	28,7	4	28,7	8	57,2
	3	1	7,1	2	14,2	3	21,5
	2	—	—	1	7,1	1	7,1
f/ wykorzystania bazy szkoleniowej zgodnie z zasadami metodyki szkolenia z poszczególnych przedmiotów.	5	—	—	—	—	—	—
	4	7	50,0	5	35,7	12	85,7
	3	—	—	2	14,3	2	14,3
	2	—	—	—	—	—	—
B. W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO-SZKOLENIOWEJ							
a/ kompetencyjnego zakresu odpowiedzialności szkoleniowej na szczeblu oddziału i pododdziału;	5	1	7,1	—	—	1	7,1
	4	4	28,7	4	28,7	8	57,2
	3	2	14,2	3	21,3	5	35,7
	2	—	—	—	—	—	—
b/ planowania działalności szkoleniowej (wypracowanie decyzji szkoleniowej);	5	1	7,1	—	—	1	7,1
	4	2	14,2	3	21,6	5	35,7
	3	4	28,7	2	14,2	6	42,9
	2	—	—	2	14,2	2	14,3
c/ organizowania szkolenia dowódców oraz pododdziałów;	5	1	7,1	—	—	1	7,1
	4	4	28,6	1	7,1	5	35,7
	3	2	14,3	4	28,6	6	42,9
	2	—	—	2	14,3	2	14,3
d/ rozliczenia z zadań szkoleniowych podległych dowództw i pododdziałów.	5	1	7,1	—	—	1	7,1
	4	5	35,8	—	—	5	35,7
	3	1	7,1	4	28,6	5	35,8
	2	—	—	3	21,4	3	21,4

Tabela 3

Na ile została opanowana przez absolwenta umiejętność praktycznego działania metodycznego i organizacyjno-szkoleniowego dotycząca?		WKDO				OGÓŁEM	
		Ogólnowojsk.		Specjalist.			
		L	%	L	%	L	%
1	2	3	4	5	6	7	8
a/ organizowania i prowadzenia kursów instruktorsko-metodycznych;	5	—	—	—	—	—	—
	4	4	28,6	2	14,3	6	42,9
	3	3	21,4	4	28,6	7	50,0
	2	—	—	1	7,1	1	7,1
b/ organizowania i prowadzenia zajęć (ćwiczeń) instruktorsko-metodycznych na szczeblu pododdziału;	5	—	—	—	—	—	—
	4	5	35,7	1	7,1	6	42,9
	3	2	14,3	5	35,8	7	50,0
	2	—	—	1	7,1	1	7,1
c/ prowadzenia zajęć instruktorsko-metodycznych ze szkolenia bojowego, bojowo-specjalistycznego i ogólnowojsk.	5	—	—	—	—	—	—
	4	6	42,9	4	28,6	10	71,5
	3	1	7,1	2	14,3	3	21,4
	2	—	—	1	7,1	1	7,1
d/ prowadzenia instruktaży do zajęć z bezpośrednio podległymi dowódcami pododdziałów i innymi osobami funkcyjnymi pododdziału;	5	2	14,3	—	—	2	14,2
	4	5	35,8	3	21,4	8	57,2
	3	—	—	3	21,4	3	21,4
	2	—	—	1	7,2	1	7,2
e/ realizacji przedsięwzięć szkoleniowych (metodycznych) mających na celu doskonalenie umiejętności dowódczych i wychowawczych dowódców drużyn;	5	1	7,1	—	—	1	7,1
	4	6	42,9	2	14,2	8	57,2
	3	—	—	4	28,7	4	28,6
	2	—	—	1	7,1	1	7,1
f/ dostosowania do wymagań metodyki obiektów szkoleniowych z poszczególnych przedmiotów szkolenia bojowego, bojowo-specjalistycz. i ogólnowojsk.;	5	—	—	—	—	—	—
	4	4	28,6	2	14,3	6	42,9
	3	3	21,4	4	28,6	7	50,0
	2	—	—	1	7,1	1	7,1

1	2	3	4	5	6	7	8
g/ zapewnienia pododdziałom środków bojowych i środków pozoracji pola walki na realizację zajęć (ćwiczeń);	5	1	7,1	—	—	1	7,1
	4	3	21,4	2	14,3	5	35,7
	3	3	21,5	3	21,4	6	42,9
	2	—	—	2	14,3	2	14,3
h/ zbierania i wykorzystywania doświadczeń metodycznych w szkoleniu dowództwa (sztabu) i pododdziałów;	5	—	—	—	—	—	—
	4	7	50,0	2	14,3	9	64,3
	3	—	—	3	21,4	3	21,4
	2	—	—	2	14,3	2	14,3
i/ współdziałania i wymiany doświadczeń z sąsiednimi pododdziałami (jednostkami);	5	—	—	—	—	—	—
	4	4	28,6	3	21,4	7	50,0
	3	3	21,4	3	21,5	6	42,9
	2	—	—	1	7,1	1	7,1
j/ sprawowania nadzoru nad działalnością metodyczną w pododdziale;	5	—	—	—	—	—	—
	4	7	50,0	3	21,4	10	71,5
	3	—	—	3	21,5	3	21,4
	2	—	—	1	7,1	1	7,1
k/ oceniania efektów działalności metodycznej w pododdziale;	5	1	7,1	—	—	1	7,1
	4	5	35,8	1	7,1	6	42,9
	3	1	7,1	4	28,6	5	35,7
	2	—	—	2	14,3	2	14,3
l/ przestrzegania ustaleń kompetencyjnego zakresu odpowiedzialności szkoleniowej;	5	—	—	—	—	—	—
	4	4	28,6	5	35,7	9	64,3
	3	3	21,4	2	14,3	5	35,7
	2	—	—	—	—	—	—
ł/ planowania działalności szkoleniowej (metodycznej), a w szczególności wypracowania decyzji szkol. na rok i miesiąc;	5	1	7,1	—	—	1	7,1
	4	3	21,4	3	21,4	6	42,9
	3	3	21,5	4	28,6	7	50,0
	2	—	—	—	—	—	—
m/ prowadzenia zajęć (ćwiczeń) z kadrą dowództwa (sztabu);	5	—	—	—	—	—	—
	4	4	28,6	3	21,4	7	50,0
	3	3	21,4	4	28,6	7	50,0
	2	—	—	—	—	—	—

1	2	3	4	5	6	7	8	
n/ prowadzenia zajęć (ćwiczeń) programowych ze szkolenia:	5	—	—	—	—	—	—	
	4	6	42,9	1	7,1	7	50,0	
	3	1	7,1	4	28,6	5	36,7	
	1/ taktycznego	2	—	—	2	14,3	2	14,3
	2/ ogniowego	5	3	21,4	1	7,1	4	28,6
		4	4	28,6	4	28,6	8	57,2
		3	—	—	2	14,3	2	14,2
		2	—	—	—	—	—	—
	3/ specjalistycznego	5	1	7,1	—	—	1	7,1
		4	5	35,8	6	42,9	11	78,6
		3	1	7,1	1	7,1	2	14,3
		2	—	—	—	—	—	—
	4/ ogólnowojskowego	5	1	7,1	—	—	1	7,1
		4	5	35,8	2	14,3	7	50,0
		3	1	7,1	4	28,6	5	35,8
		2	—	—	1	7,1	1	7,1
o/ rozliczania z zadań szkolenio- wych podległych dowódców oraz osób funkcyjnych;	5	—	—	—	—	—	—	
	4	6	42,9	1	7,1	7	50,0	
	3	1	7,1	5	35,8	6	42,9	
	2	—	—	1	7,1	1	7,1	
p/ oceniania zdolności bojowej pododdziałów (w tym w szcze- gólności) opracowywania mel- dunku o stanie gotowości boj.	5	—	—	—	—	—	—	
	4	5	35,7	—	—	5	35,7	
	3	2	14,3	5	35,8	7	50,0	
	2	—	—	2	14,2	2	14,3	

Tabela 4

Jakiej wiedzy i umiejętności metodycznych brak absolwentowi do poprawnego wykonywania obowiązków służbowych?	WKDO				OGÓŁEM	
	Ogólnowojsk.		Specjalist.		L	%
	L	%	L	%		
• wiadomości dotyczących bieżącej realizacji szkolenia z powodu ciągle zmieniających się dokumentów normatywnych;	3	21,4	—	—	3	21,4
• w szczególności wiadomości i umiejętności w zakresie praktycznego szkolenia dowódców i pododdziałów;	2	14,3	1	7,1	3	21,4
• opracowywania ćwiczeń taktycznych, wypracowywania decyzji i stawiania zadań szkoleniowych;	3	21,4	2	14,3	5	35,8
• praktycznych umiejętności prowadzenia szkolenia w batalionie;	4	28,6	1	7,1	5	35,8
• przygotowania instruktorsko-metodycznego i organizacyjno-szkoleniowego;	1	7,1	3	21,4	4	28,4
• planowania szkolenia, wypracowywania decyzji szkoleniowej, organizowania szkolenia dowódców i pododdziałów oraz zabezpieczenia pododdziałów w środki bojowe i pozoracji pola walki;	2	14,3	2	14,3	4	28,6
• brak umiejętności dowodzenia zespołami ludzkimi (umiejętność stawiania zadań i rozliczania);	2	14,3	1	7,1	3	21,4
• brak wiedzy fachowej i metodycznej;	1	7,1	1	7,1	2	14,3
• prowadzenia zajęć (ćwiczeń) w roli kierownika zajęcia (ćwiczenia).	2	14,3	1	7,1	3	21,4

Uwaga: Respondenci wymieniali wiele różnorodnych braków wiedzy i umiejętności absolwentów, stąd ich suma procentowa jest większa niż 100%.

Tabela 5

Czy przygotowanie metodyczne absolwenta odpowiada wymogom i potrzebom szkolenia dowództw i wojsk na potrzeby wojny?	WKDO				OGÓŁEM	
	Ogólnowojsk.		Specjalist.		L	%
	L	%	L	%		
a/ tak	5	35,8	2	14,3	7	50,0
<i>Uzasadnienie odpowiedzi na punkt a)</i>						
<ul style="list-style-type: none"> • raczej tak, gdyż jestem w stanie organizować i prowadzić wszystkie przedsięwzięcia szkoleniowe; 	1	20,0	—	—	1	14,3
<ul style="list-style-type: none"> • jedyny problem to problem poziomu wiedzy metodycznej; 	3	60,0	1	50,0	4	57,1
<ul style="list-style-type: none"> • dlatego „tak”, że zdobyta wiedza i praktyczne możliwości jej zastosowania przynoszą efekty w zakresie odpowiedniego przygotowania kadry i pododdziału. 	1	20,0	1	50,0	2	28,6
b/ nie;	2	14,3	5	35,8	7	50,0
<ul style="list-style-type: none"> • oficerowie nie posiadają podstawowej wiedzy taktycznej i metodycznej w zakresie organizowania działań bojowych w terenie i kierowania nimi w walce; 	2	100,0	1	20,0	3	42,8
<ul style="list-style-type: none"> • najpierw należy znać swój zawód, profesję, a potem należy uczyć metodyki; 	—	—	2	40,0	2	28,6
<ul style="list-style-type: none"> • obecnie zbyt wiele jest dokumentów (nie zawsze spójnych) w zakresie szkolenia (doskonalenia) dowódców; 	—	—	1	20,0	1	14,3
<ul style="list-style-type: none"> • szkolenie na WKDO lotn. jest mało „upraktycznione”. 	—	—	1	20,0	1	14,3

Tabela 6

Jakie (działania) czynności służbowe wykonywane na obecnym stanowisku wymagają od absolwenta lepszego przygotowania?	WKDO				OGÓŁEM	
	Ogólnowojsk.		Specjalist.		L	%
	L	%	L	%		
• umiejętności praktycznego prowadzenia zajęć;	2	14,3	—	—	2	14,3
• umiejętność samooceny i kontroli zajęć;	1	7,1	1	7,1	2	14,3
• umiejętność organizacji walki w terenie;	1	7,1	1	7,1	2	14,3
• nie ma takiej potrzeby;	1	7,1	1	7,1	2	14,3
• działalność dowódczo-sztabowa, planowanie i działalność bieżąca;	1	7,1	1	7,1	2	14,3
• rozliczanie z zadań szkoleniowych i ocena działalności metodycznej w pododdziale oraz ocena zdolności bojowej pododdziałów;	1	7,1	1	7,1	2	14,3
• stanowiące o właściwym doborze form i metod zajęć (ćwiczeń);	1	7,1	1	7,1	2	14,3
• dotyczące opanowania i stosowania w praktyce ustaleń zawartych w instrukcjach i zarządzeniach przełożonych;	1	7,1	3	21,6	4	28,6
• związane z realizmem szkolenia kadry i pododdziałów.	4	28,6	4	28,6	8	57,2

Uwaga: Respondenci wymieniali po kilka czynności, które wymagają lepszego przygotowania do nich absolwentów, stąd ich suma procentowa jest większa niż 100%.

Tabela 7

Jakie są przyczyny braku określonej wiedzy lub umiejętności u absolwenta WKDO oraz możliwe sposoby ich usunięcia?	WKDO				OGÓŁEM	
	Ogólnowojsk.		Specjalist.		L	%
	L	%	L	%		
• funkcjonujące do niedawna WKDO w AON dobrze przygotowało absolwentów. Obecnie poziom kształcenia na WKDO przy WSO jest znacznie niższy;	4	28,6	—	—	4	28,6
• szkolą słuchaczy WKDO „doktorzy”, a nie praktycy z linii;	1	7,1	1	7,1	2	14,3
• przerost teorii nad praktyką;	2	14,3	3	21,4	5	35,8
• oficerowie nie znają rzemiosła (uzbrojenia, sprzętu, zasad dowodzenia i szkolenia);	2	14,3	—	—	2	14,3
• nie ma takich problemów;	1	7,1	—	—	1	7,1
• na WKDO specjalistycznych bardzo mało czasu poświęca się na metodykę szkolenia;	—	—	2	14,3	2	14,3
• wrócić do systemu kształcenia jak na WKDO w CDO;	1	7,1	—	—	1	7,1
• zbyt szablonowe przyjmowanie rozwiązań metodycznych w zakresie organizacji zajęć, zły dobór form szkolenia. Możliwość usunięcia tych złych praktyk dają: - kursy instruktorsko-metodyczne; - instruktaże do zajęć; - samodzielna praca w ramach samo kształcenia;	4	28,6	—	—	4	28,6
• za wszelką cenę - próba wykształcenia oficera zajmującego się wszystkim, a w rezultacie nie znającego się na niczym;	3	21,4	1	7,1	4	28,6
• wykładowcy oderwani od realizmu szkoleniowego;	3	21,4	2	14,3	5	35,8
• zły program kształcenia na WKDO.	2	14,3	3	21,4	5	35,8

Uwaga: Niektórzy respondenci wymieniali po kilka przyczyn, stąd ich suma procentowa jest większa niż 100%.

Tabela 8

Inne wnioski i propozycje dotyczące kształcenia metodycznego na WKDO z punktu widzenia jednostek wojskowych	WKDO				OGÓŁEM	
	Ogólnowojsk		Specjalist.		L	%
	L	%	L	%		
<ul style="list-style-type: none"> • powrócić do dobrych tradycji WKDO przy AON; WSO powinna trwać 4 lata w tym roczna praktyka w pododdziale. Pierwsze trzy lata to kształcenie z następujących przedmiotów: taktyka ogólna; taktyka rodzajów wojsk; szkolenie ogniowe; budowa i eksploatacja sprzętu i nauka jazdy; wychowanie fizyczne; metodyka; teoria organizacji i kierowania; języki obce itp. itd.; 	2	14,3	—	—	2	14,3
<ul style="list-style-type: none"> • WKDO powinno przygotowywać nie tylko w zakresie funkcji organizatorskich ale i metodycznych; 	4	28,6	3	21,6	7	50,0
<ul style="list-style-type: none"> • powrócić do systemu kształcenia w CDO; 	1	7,1	—	—	1	7,1
<ul style="list-style-type: none"> • wyrabiać umiejętności metodycznego postępowania, właściwego doboru metod szkolenia żołnierzy trudnych (podnieść poziom zajęć instruktorsko-metodycznych z przedmiotów specjalistycznych przy ograniczonej liczbie środków materiałowych); 	4	28,6	2	14,3	6	42,9
<ul style="list-style-type: none"> • więcej zajęć praktycznych, zajęcia prowadzić w formie zajęć instruktorsko-metodycznych, przerabiając wszystkie zagadnienia, tak aby absolwent WKDO mógł planować i realizować zajęcia z wszystkich przedmiotów; 	5	35,8	4	28,6	9	64,3
<ul style="list-style-type: none"> • treści prowadzonych zajęć muszą być adekwatne do aktualnego stanu wiedzy i praktyki szkoleniowej w jednostkach wojskowych. 	2	14,3	4	28,6	6	42,9

Uwaga: Niektórzy respondenci wymieniali po kilka wniosków i propozycji, stąd suma ich wypowiedzi jest większa niż 100%.

WNIOSKI KOŃCOWE Z BADAŃ

1. Charakteryzując populację zarówno absolwentów WKDO jak i też kadry dowódczej szczebla taktycznego (bezpośrednich przełożonych absolwentów) należy stwierdzić, że około 43% absolwentów pełni funkcję dowódcy kompanii, około 22% dowódcy batalionu (tylko oficerowie ogólnowojskowi) i 22% dowódcy klucza (oficerowie personelu latającego). Pozostali (około 7%) pełnią funkcje szefa sztabu batalionu (oficerowie ogólnowojskowi i 7% instruktora wojsk lotniczych).

Jeżeli zaś chodzi o populację kadry dowódczej to opinie o swoich podwładnych (absolwentach WKDO ogólnowojskowych i specjalistycznych) wyrażali oficerowie w stopniu podpułkownika (71,4%), majora (21,4%) i kapitana (7,1%) pełniący funkcję dowódcy pułku /brygady/ (14,2%), szefa sztabu pułku /brygady/ (42,9%), zastępcy dowódcy pułku (14,3%) oraz st. inspektora lotniczego (14,3%), o stażu służby od 11-30 lat.

2. Zgodnie z opinią kadry dowódczej tylko 7,2% absolwentów przygotowana jest do pełnienia swoich funkcji (stanowisk) na ocenę bardzo dobrą, przeważająca liczba badanej populacji (ok. 78%) na ocenę dobrą i ok. 14% na ocenę dostateczną. Bardziej zróżnicowana jest ocena przygotowania metodycznego biorąc pod uwagę profil WKDO. Lepiej przygotowani są absolwenci WKDO ogólnowojskowych, 50% ocen dobrych i bardzo dobrych, zaś absolwenci WKDO specjalistycznych oceniani są tylko na ocenę dobrą (35,7%) i ocenę dostateczną (14,3%). Jak twierdzą dowódcy głównymi przyczynami takiego właśnie przygotowania jest niedocenywanie kształcenia metodycznego na WKDO specjalistycznych.

3. Ocenę dotyczącą przygotowania teoretycznego absolwentów WKDO do wykonywania obowiązków służbowych wyrażali przełożeni absolwentów w zakresie działalności metodycznej i działalności organizacyjno-szkoleniowej.

W zakresie działalności metodycznej poddano ocenie podstawowe obowiązki dowódcy batalionu (równorzędnego) dotyczące planowania, organizowania i prowadzenia (doskonalenia) działalności metodycznej jak również kierowania działalnością metodyczną.

Z przeprowadzonych badań wynika, że około 60% badanych absolwentów zna dobrze od strony teoretycznej zasady, formy i metody organizowania i prowadzenia przedsięwzięć metodycznych, natomiast samo przygotowanie się, a następnie realizacja przedsięwzięcia (zajęć) metodycznych w roli kierownika (instruktora) zajęć oceniana jest na dobrze 50% wypowiedzi i dostatecznie 42,9% wypowiedzi.

Jeżeli chodzi o poszczególne profile WKDO, to generalnie należy stwierdzić, że absolwenci WKDO specjalistycznych gorzej są przygotowani pod względem metodycznym od absolwentów ogólnowojskowych.

W zakresie działalności organizacyjno-szkoleniowej przygotowanie teoretyczne absolwentów WKDO ogólnowojskowych i specjalistycznych również nie jest najlepsze. Wiedza w tym zakresie oceniana jest na ocenę dostateczną (ok. 60% badanych). Dość znaczna liczba badanych (ok. 17%) oceniana jest na niedostatecznie. Znaczące luki wiedzy w tym zakresie wynikają przede wszystkim z niewłaściwego rozumienia istoty planowania przedsięwzięć szkoleniowych na szczeblu batalionu (równorzędnym) jak również organizowania szkolenia dowódców i pododdziałów, a także rozliczania z zadań szkoleniowych. Owa ocena dotyczy obydwu profilów WKDO.

4. W zakresie działalności metodycznej realizowanej w praktyce ocena absolwentów również oscyluje w granicach oceny dobrej i dostatecznej. Są przedsięwzięcia (czynności) metodyczne, które potrafią wykonywać absolwenci dobrze i bardzo dobrze, do nich można zaliczyć np.: prowadzenie instruktaży z bezpośrednio podległymi dowódcami pododdziałów i innymi osobami funkcyjnymi.

Duże trudności mają natomiast absolwenci z prowadzeniem działalności metodycznej w pododdziałach, dotyczy to takich przedsięwzięć jak: organi-

zowanie kursów instruktorsko-metodycznych, organizowania i prowadzenia zajęć (ćwiczeń) instruktażowo-metodycznych, dostosowywania do wymagań metodyki obiektów szkoleniowych, zapewnienia pododdziałom środków bojowych i pozoracji pola walki.

We wszystkich wymienionych sferach działalności metodycznej ocena absolwentów waha się w granicach oceny dostatecznej (ok. 50% badanych), a nawet niedostatecznej (około 7% badanych).

Generalnie na podstawie opinii dowódców związków taktycznych i oddziałów absolwenci posiadają znacznie większe praktyczne umiejętności metodyczne w zakresie organizowania i prowadzenia przedsięwzięć metodycznych niż znają teorię tych problemów. Taki stan rzeczy wynika przede wszystkim z ich doświadczenia (praktyki) szkoleniowego. Wynika z tego również, że problematyka działalności szkoleniowo-metodycznej i organizacyjno-szkoleniowej jest na WKDO traktowana marginalnie i bardzo zubożona pod względem teoretycznego rozpracowania problemów.

5. Przełożeni absolwentów WKDO za najważniejszy powód (przeszkodę) w prawidłowym wykonywaniu obowiązków służbowych uważają brak wiedzy oraz umiejętności metodycznych, a w tym w szczególności dotyczy to nieznamość podstawowych dokumentów normatywnych (instrukcje, skrypty, poradniki metodyczne), braku umiejętności w zakresie doboru i stosowania form i metod szkolenia; braku umiejętności prowadzenia zajęć (ćwiczeń) w roli kierownika zajęcia. Dość poważnym mankamentem jest słaba znajomość i umiejętność opracowywania podstawowych dokumentów szkoleniowych w postaci konspektów do prowadzenia zajęć (ćwiczeń) oraz dokumentów planowania szkolenia. W stosunku do absolwentów WKDO ogólnowojskowych oraz specjalistycznych braki umiejętności rozkładają się proporcjonalnie na wszystkie dziedziny (zagadnienia) stanowiące treść działalności metodycznej i organizacyjno-szkoleniowej (średnio od 14,3 - 33,8%).

6. Dowódcy jednostek wojskowych twierdzą, że przygotowanie metodyczne absolwentów WKDO ogólnowojskowych jako specjalistycznych nie w pełni odpowiada potrzebom jednostek wojskowych i realiom pola walki, tak twierdzi ok. 57% badanych oficerów. Ta przeważająca większość badanych oficerów uważa, że oficerowie szkoleni na WKDO nie potrafią realizować zadań szkoleniowych zarówno w sferze merytorycznej jak i metodycznej, brak im praktycznych umiejętności prowadzenia zajęć (ćwiczeń), a w tym nie potrafią zadbać o realizm szkolenia kadry jak i pododdziałów.
7. Badani oficerowie - dowódcy oddziałów (związków taktycznych) wśród obowiązków (czynności) służbowych, które są niewłaściwie wykonywane i wymagają w jednostce dalszego doskonalenia wymieniają: znajomość instrukcji i zarządzeń przełożonych w zakresie szkolenia i doskonalenia metodycznego, stosowania określonych form i metod szkolenia, a także większego stosowania realizmu sytuacji i działań szkoleniowych.
8. Badani respondenci za główne przyczyny braku potrzebnej (określonej) wiedzy i umiejętności u absolwenta WKDO wymieniają:
- źle funkcjonujące systemy kształcenia w WSO, w których realizowane jest szkolenie na WKDO;
  - przerost teorii nad praktyką;
  - zbyt krótki czas przeznaczony w programie na realizację przedmiotów (zajęć) metodycznych;
  - zbyt szablonowe przyjmowanie rozwiązań metodycznych w zakresie organizacji i prowadzenia zajęć;
  - mały realizm szkoleniowy zajęć (ćwiczeń) metodycznych;
  - zły program kształcenia.
9. Reasumując przeprowadzone badania polegające na ocenie przygotowania absolwentów WKDO do działalności metodycznej i organizacyjno-szkoleniowej dają podstawy do tego, aby twierdzić, że stan przygotowania

metodycznego absolwentów WKDO jest niski, dlatego aby go poprawić należy w głównej mierze skupić się na:

- przekazywaniu aktualnej wiedzy i umiejętności metodycznych słuchaczom w ramach dobrze funkcjonującego systemu szkolenia na WKDO przy WSO - 50% wypowiedzi;
- praktycznym realizowaniu podstawowych form i metod działalności metodycznej w trakcie zajęć programowych z przedmiotów przygotowania metodycznego i innych przedmiotów - 64,3% wypowiedzi;
- wyrabiać u słuchaczy umiejętności metodycznego postępowania w ramach realizacji zajęć (ćwiczeń) metodycznych jak i w czasie rozliczania i oceny tej działalności - 42,9% wypowiedzi.